

**ผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอลี่ จังหวัดลำพูน**

**Outcome of Budget Management of the Sub-district Administration
in District Li, Lamphun Province**

จิรศักดิ์ อติยะ (Jeerasak Atiya)^{1*}

ธนวิทย์ บุตรอุดม (Thanawit Butr-Udom)² ชัยนันท์ธรณ์ ขาวงาม (Chainantorn Kaongam)³

^{1*,2,3} สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

อีเมลผู้แต่งหลัก : soom_at@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลี่ จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลี่ จังหวัดลำพูน (2) ศึกษาการบริหารงบประมาณมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอลี่ จังหวัดลำพูน (3) ศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลี่ จังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) ประชาชน จำนวน 395 คน (2) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนในองค์การบริหารส่วนตำบล และนักวิเคราะห์นโยบายและแผน จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัยคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความเรียง พบว่า ผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลี่ จังหวัดลำพูน ตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยแยกประเด็นการศึกษาสรุปได้ดังนี้

(1) การบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลี่ จังหวัดลำพูน ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดถึงค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณตามหลักคาดการณ์ไกล ด้านการบริหารงบประมาณ ตามหลักความประหยัด ด้านการบริหารงบประมาณตามหลักความมีประสิทธิภาพ ด้านการบริหารงบประมาณตามหลักความเสมอภาค และด้านการบริหารงบประมาณตามหลักความมีประชาธิปไตยโดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการดำเนินงานสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้กิจกรรม/โครงการที่ผ่านกระบวนการการรับฟังสภาพปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน และเวทีประชาคมระดับตำบล เพื่อแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของประชาชน

(2) การบริหารงบประมาณมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิต และค่าเฉลี่ย น้อย ด้านผลลัพธ์ โดยทั้ง 2 ด้าน มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล มีการบริหารงบประมาณโดยเน้นกระจายแผนงาน/โครงการ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกชุมชน ซึ่งอยู่ในการกิจ และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

(3) แนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัด ลำพูน มีทิศทาง แนวทางการบริหารงบประมาณที่ถูกต้องและสนองความต้องการของประชาชน ควรนำนโยบายทุกระดับมาเป็นแนวทางการจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณขององค์การ บริหารส่วนตำบลให้ครอบคลุมภารกิจและอำนาจหน้าที่ โดยปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่ง การที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด การเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้า มามีบทบาทมากขึ้นโดยให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และนำข้อเสนอแนะ ของหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอกมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกัน ความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน

สำหรับข้อเสนอแนะ (1) ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การ บริหารส่วนตำบล และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณในระดับจังหวัดลำพูน (2) ควรมี การศึกษาวิเคราะห์ด้านผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ในระดับจังหวัดลำพูน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ศึกษา

คำสำคัญ : หลักความประหยัด; หลักความมีประสิทธิภาพ; หลักความเสมอภาค; หลักการคำนึงถึง; หลักความมีประชาธิปไตย

Abstract

The purposes of research about “Achievement of Budgetary Management of Sub-district Administration Organizations in Li District, Lamphun Province” were (1) to study the budget management in accordance with the administration principles of Sub-district Administration Organizations in Li District, Lamphun Province; (2) to inspect the budget management aiming the achievement of Sub-district Administration Organization in Li District, Lamphun Province; and (3) to search into the budget management approach of Sub-district Administration Organizations in Li District, Lamphun Province. The samples used in the study were (1) 395 people (2) President, Vice Presidents of Sub-district Administration Organization, permanent secretary, Section Chief in the Sub-district Administration Organization, and 30 policy and plan analysts. The research instruments were questionnaires and interview. Statistics used were percentage, mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), and its analysis. It was found that the achievement of budget administration of Sub-district Administrations Organization in Li District, Lamphun Province, according to the research objectives, were divided into the following topics:

(1) The budget management according to the administrative principles of the Sub-district Administration Organizations in Li District, Lamphun Province in general was moderate by the aspects with the highest to the least average were the budget management based on the foresight principle, budget management based on economics, budget management based on efficiency, the budget management based on equality, and budget management on the basis of democratic principles. These averages were at the moderate level. Since the Sub-district Administration Organizations were operated in line with the three-year development plan of the Sub-district Administration Organization / Project through the hearing process of problems, needs and suggestions through the village community forum and community level to fix the problem and meet the needs of the people.

(2) The budget management aimed at the achievement of Sub-district Administration Organization in Li District, Lamphun Province in overall average was moderate. The highest mean was the production and the less mean was the result by both aspects was moderate average. Because the Sub-district Administration

Organization had budget management focusing on the distribution of the plan / project; therefore, It covers all target groups in every community on mission and the authority of the Sub-district Administration Authority.

(3) The budget management approach of Sub-district Administrative Organizations in Li District, Lamphun Province had direction and guidelines correctly and responded the needs of the people. The policy should be adopted at all levels as a guideline for budgeting. Budget administration of the Sub-district Administration Organization covers the mission and authority by strictly adhering to the rules, laws, and instructions, the emphasis is placed on the process of participation and the opportunity for people in the area to play a more active role in accordance with the spirit of law and the recommendations of the inspection agency. Internal and external exams are a guideline to prevent errors in the workplace.

Keyword : Economics principle; Principles of efficiency; Equality principle; Mainly foresight principle; Democratic principles

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 76 รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่าย เงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 250 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชน ในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หน้า 19 และ 74)

ความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ความอิสระในด้านแนวทางการกำหนดนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น และในด้านการบริหารงาน แต่ไม่มีความอิสระในการใช้จ่ายงบประมาณ หรือการบริหารงบประมาณ) ในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายตลอดจนการบริหารในองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง บทบาทราชการบริหารส่วนท้องถิ่นจะทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลัก ในการดำเนินการกิจกรรมของรัฐ (ท้องถิ่น) ในการกระจายอำนาจต้องคำนึงถึงการเพิ่มขีดความสามารถ ประสิทธิภาพ ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ตลอดจนการเร่งส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารท้องถิ่น สนับสนุน และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจัง และต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความยั่งยืนตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ ต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องคำนึงถึงกฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล คือ พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 และต้องเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2541 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ.2543

อำเภอสี จังหัดลำพูน มีองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลานในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 3 แห่ง จากผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้มีข้อร้องเรียนจากประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือข้อทักท้วงจากองค์กรหรือหน่วยงาน ตรวจสอบ จากการบริหารงบประมาณที่ไม่เกิดประสิทธิภาพ เนื่องจากยังไม่ตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชน มีข้อทักท้วงในการบริหารงบประมาณจากหน่วยตรวจสอบ และเกิดข้อร้องเรียนจากการบริหารงบประมาณ หรือเกิดประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่ และเป็นการบริหารงบประมาณที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับผลการประเมินการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการและนิเทศองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2558 ด้านการบริหารงบประมาณอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ดังนั้น เพื่อให้ องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสี จังหัดลำพูน มีการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความเข้มแข็ง สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามภารกิจ และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหของประชาชน และสามารถป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยอยู่ภายใต้ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ บทบาท ภารกิจ และอำนาจหน้าที่ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสี จังหัดลำพูน เพื่อให้ ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานส่วนตำบล ประชาชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดศักยภาพตามระเบียบ

กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีงบประมาณของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2543 ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาการบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
2. ศึกษาการบริหารงบประมาณมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
3. ศึกษาแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ขอบเขต

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตประชากร ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การใช้แบบสอบถาม

ประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 395 คน โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง อัตราการให้ข้อมูล จำนวน 395 คน คิดเป็นร้อยละ 100

1.2 การสนทนากลุ่ม

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วข้อมูลที่ได้จะมีการประมวลผลแล้วนำมาสนทนากลุ่มกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน ซึ่งประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนในองค์การบริหารส่วนตำบล และนักวิเคราะห์นโยบายและแผน จำนวน 30 คน

2. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ วิจัยผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยการวิจัยศึกษาภาพการบริหารงบประมาณ ผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณ และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยใช้แนวคิดการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย หลักความประหยัด หลักความมีประสิทธิภาพ หลักความเสมอภาค หลักความภาคภูมิใจ และหลักประชาธิปไตย และแนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย ผลผลิตและผลลัพธ์

3. ขอบเขตพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน จำนวน 3 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน

4. ขอบเขตระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ วิจัยผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 (1 ตุลาคม 2557 – 30 กันยายน 2558)

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) และการเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน อำเภอสี จังหวัดลำพูน ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน จำนวน 29,942 คน และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane, 1973: 727-728) และการสนทนากลุ่มกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน ซึ่งประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนในองค์การบริหารส่วนตำบล และนักวิเคราะห์นโยบายและแผน จำนวน 30 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดประเด็นคำถามตามตัวแปรที่ได้ประมวลจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

3.1 แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน จำแนกออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ การดำรงตำแหน่งในหมู่บ้าน และพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน ตามหลักแนวคิดการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย หลักความประหยัด หลักความมีประสิทธิภาพ หลักความเสมอภาค หลักความภาคภูมิใจ และหลักประชาธิปไตย

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน ตามหลักแนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย ผลผลิตและผลลัพธ์

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended)

3.2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้บริหารท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ และนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ขององค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน และองค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย ประเด็นคำถามประกอบด้วย ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงบประมาณ ผลสัมฤทธิ์ การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน

3.3 การทดสอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือช่วยในการทำวิจัยสนาม จึงได้สร้างแบบสอบถามเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตของการวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัยของการวิจัยครั้งนี้ โดยคำถาม แต่ละคำถามในแบบสอบถามมีลักษณะหลายข้อ ตามความเหมาะสมทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง ซึ่งเป็นลักษณะของการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความสมบูรณ์ ความสอดคล้อง ตลอดจนเนื้อหา และถ้อยคำของแบบสอบถามให้รัดกุม และถูกต้อง โดยผู้วิจัยได้ให้ความเห็นหรือให้คะแนน เพื่อใช้ในการคำนวณค่า IOC (Index of item objective congruence) สำหรับการกำหนดค่าคะแนนมี 3 ระดับ ได้แก่ +1 , 0 และ -1 มีความหมาย ดังนี้ +1 = เห็นด้วยว่า ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย, 0 = เห็นด้วยการปานกลางว่า ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และ -1 = ไม่เห็นด้วยว่า ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย หรือหากมีคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในข้อบกพร่อง ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม เช่น ตัดข้อความที่ไม่จำเป็นออก หรือเพิ่มข้อความที่สำคัญบางคำในบางข้อ จนกระทั่งทำให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงยิ่งขึ้นและนำมาวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของความตรงเชิงเนื้อหา ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ค่า IOC ≥ 0.05 ส่วนข้อที่ไม่ถึงเกณฑ์ให้แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะผู้เชี่ยวชาญ จากค่า IOC ที่ได้จากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไปนำไปทดลองใช้ในการวิจัย

3.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

(1) นำแบบสอบถามไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยไปทำการทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสี จังหวัดลำพูน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือทั้งฉบับ

(2) แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.64

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากประชาชน คือ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน และจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้บริหารท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น และบุคลากรของ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน และองค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 425 คน โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ถึงกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตำบลแม่ต๋น, ตำบลแม่ลาน และตำบลนาทราย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น

4.2 การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงบประมาณ ผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณ และข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน

4.3 การเก็บข้อมูลเชิงลึกใช้การบันทึกการสนทนากลุ่มย่อยของผู้เข้าร่วมจากองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากคะแนนข้อมูลของแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ใช้สถิติพรรณนาได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบของการบรรยายสรุป

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ความเรียงจากแบบสอบถาม (แสดงความคิดเห็น) และ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ตามกรอบแนวคิดของการศึกษา

ศักยภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน ภายใต้แนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยเขียนเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และนำเสนอในรูปแบบของการบรรยายสรุป

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 395 คน พบว่า เพศชาย จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 59.00 และเพศหญิงจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 อยู่ในช่วงอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.40 มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 มีสถานภาพเป็นประชาชนในหมู่บ้าน จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 49.10 และอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 65.30

2. สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน

จากการหาศักยภาพการบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับประชากร จำนวน 395 คน ซึ่งผลปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางการหาค่าศักยภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน

ศักยภาพการบริหาร งบประมาณ	องค์การบริหารส่วนตำบล เวียงแก้ว				องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ลาน				องค์การบริหารส่วนตำบล นาทราย				รวม				F	sig
	N	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	N	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	N	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	N	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
ตามหลักความประหยัด	98	3.39	0.84	ปานกลาง	39	3.24	0.45	ปานกลาง	258	3.39	0.76	ปานกลาง	395	3.37	0.76	ปานกลาง	0.860	0.507
ตามหลักความมีประสิทธิภาพ	98	3.42	0.77	มาก	39	3.32	0.57	ปานกลาง	258	3.37	0.71	ปานกลาง	395	3.37	0.71	ปานกลาง	0.312	0.732
ตามหลักความเสมอภาค	98	3.36	0.89	ปานกลาง	39	3.21	0.51	ปานกลาง	258	3.25	0.77	ปานกลาง	395	3.28	0.78	ปานกลาง	0.975	0.452
ตามหลักความคาดการณ์ไกล	98	3.42	0.89	มาก	39	3.39	0.58	ปานกลาง	258	3.37	0.76	ปานกลาง	395	3.39	0.78	ปานกลาง	0.119	0.888
ตามหลักประชาธิปไตย	98	3.38	0.81	ปานกลาง	39	3.13	0.48	ปานกลาง	258	3.27	0.69	ปานกลาง	395	3.28	0.71	ปานกลาง	1.918	0.148
รวม	98	3.39	0.76	ปานกลาง	39	3.26	0.42	ปานกลาง	258	3.33	0.65	ปานกลาง	395	3.34	0.66	ปานกลาง	0.646	0.525

จากระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน จำนวน 5 หลัก คือ หลักความประหยัด หลักความมีประสิทธิภาพ หลักความเสมอภาค หลักความคาดการณ์ไกล และหลักประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.34$, S.D. = 0.66) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณตามหลักคาดการณ์ไกล อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.39$, S.D. = 0.78) รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ตามหลักความประหยัด อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.76) ด้านการบริหารงบประมาณตามหลักความมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.71) ด้านการบริหารงบประมาณตามหลักความเสมอภาค อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.28$, S.D. = 0.78) และ ด้านการบริหารงบประมาณตามหลักความมีประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.28$, S.D. = 0.71)

3. สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน

จากการหาผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับประชากร จำนวน 395 คน ซึ่งผลปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางการหาผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน

ผลสัมฤทธิ์การบริหาร งบประมาณ	องค์การบริหารส่วนตำบล เวียงแก้ว				องค์การบริหารส่วนตำบล แม่ลาน				องค์การบริหารส่วนตำบล นาทราย				รวม				F	sig
	N	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	N	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	N	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	N	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
ด้านผลผลิต	98	3.38	0.81	ปานกลาง	39	3.13	0.48	ปานกลาง	258	3.27	0.76	ปานกลาง	395	3.28	0.71	ปานกลาง	1.198	0.148
ด้านผลลัพธ์	98	3.32	0.86	ปานกลาง	39	3.18	0.57	ปานกลาง	258	3.19	0.73	ปานกลาง	395	3.22	0.75	ปานกลาง	1.041	0.354
รวม	98	3.35	0.80	ปานกลาง	39	3.15	0.47	ปานกลาง	258	3.23	0.68	ปานกลาง	395	3.25	0.69	ปานกลาง	1.454	0.235

จากระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอลี่ จังหวัดลำพูน จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านผลผลิตและด้านผลลัพธ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.25$, S.D. = 0.69) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิต อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.28$, S.D. = 0.71) และ ด้านผลลัพธ์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.22$, S.D. = 0.75)

4. สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลี่ จังหวัดลำพูน

จากการหาแนวทางการบริหารงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลี่ จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับประชากร จำนวน 395 คน ซึ่งผลปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ความถี่
1. ต้องการให้การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม โปร่งใส และตรวจสอบได้มากขึ้น	36
2. ต้องการให้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	24
3. ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณให้ตอบสนองกับความต้องการของประชาชน และชุมชน	21
4. ต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนและพื้นที่	20
5. ต้องการให้นำแผนชุมชนมาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีให้ครอบคลุมตามภารกิจ อำนาจ หน้าที่	18
6. ต้องการให้การจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลทั่วถึง และครอบคลุมทุกพื้นที่	16
7. ต้องการให้การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเกิดประโยชน์ และเกิดความคุ้มค่าต่อประชาชนและชุมชน	15
8. ต้องการให้การใช้จ่ายงบประมาณไม่ให้เกิดฟุ่มเฟือยและให้เกิดประโยชน์มากขึ้น	5

จากตารางที่ 3 เห็นว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด คือ อยากให้การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเน้น

กระบวนการมีส่วนร่วม โปร่งใส และตรวจสอบได้มากขึ้น รองลงมา คือ อยากให้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และอยากให้มีการจัดสรรงบประมาณให้ตอบสนองกับความต้องการของประชาชนและชุมชน และมีความถ้อยน้อยที่สุด คือ อยากให้การใช้จ่ายงบประมาณไม่ให้เกิดฟุ่มเฟือยและให้เกิดประโยชน์มากขึ้น

5. สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน

จากการหาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับประชากร จำนวน 395 คน ซึ่งผลปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล	ความถี่
1. ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด	32
2. ไม่ต้องการให้การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเกิดความล่าช้า ทำให้การพัฒนาในพื้นที่ล่าช้าตามไปด้วย	30
3. ต้องการให้ระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการในการบริหารงบประมาณเอื้อและสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่แท้จริง	17
4. ต้องการให้การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกิจกรรม/โครงการเกิดประโยชน์และเกิดความคุ้มค่ามากขึ้น	11
5. ควรส่งเสริมประชาชนที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณ ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมมากขึ้น	10
6. ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	8
7. องค์การบริหารส่วนตำบลควรชี้แจง ทำความเข้าใจในการบริหารงบประมาณให้ประชาชนและชุมชนทราบ	7
8. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์ และประสานงานให้ประชาชนก่อนการดำเนินกิจกรรม/โครงการทุกครั้ง	6

จากตารางที่ 4 เห็นว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด คือ อยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีงบประมาณน้อย และมีอยู่อย่างจำกัดมีการบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด รองลงมา คือ ไม่อยาก

ให้การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความล่าช้าทำให้การพัฒนาในพื้นที่ล่าช้าตามไปด้วย และอยากให้ระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการ ในการบริหารงบประมาณเอื้อและสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่แท้จริงขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีความถี่น้อยที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์ และการประสานงานให้ประชาชนก่อนการดำเนินกิจกรรม/โครงการทุกครั้ง

6. สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จันทลำนพูน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์

จากการหาแนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จันทลำนพูน ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับประชากร จำนวน 395 คน ซึ่งผลปรากฏในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดผลสัมฤทธิ์

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดผลสัมฤทธิ์	ความถี่
1. ควรมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และส่งเสริมให้ท้องถิ่นไทยหัวใจธรรมาภิบาล	31
2. การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลควรเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น เน้นการบูรณาการ คน เงิน วัสดุครุภัณฑ์การบริหารจัดการให้เป็นรูปธรรม	20
3. การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลควรอยู่บนพื้นฐานความพอเพียง ประหยัด และความคุ้มค่า	18
4. ขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนกรณี สาธารณภัยต่างๆ อย่างเร่งด่วน	17
5. อยากให้องค์การบริหารส่วนตำบลตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง	16
6. การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ควรมีความ เหลื่อมล้ำควรคำนึงถึงความสำคัญ และประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเป็นสำคัญ	13

ตารางที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิด
ผลสัมฤทธิ์ (ต่อ)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดผลสัมฤทธิ์	ความถี่
7. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการวางแผนการบริหารงบประมาณ เพื่อลดการโอน เปลี่ยนแปลงงบประมาณ	11
8. องค์การบริหารส่วนตำบลควรปฏิบัติงานอย่างรวดเร็วรับแก้ปัญหาในพื้นที่อย่างจริงจัง	10
9. องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์การทำงานในระดับพื้นที่ให้มาก ขึ้น	7
10. องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดสรรงบประมาณตอบสนองความต้องการของประชาชน และชุมชน	6
11. องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดลำดับความสำคัญในการบริหารงบประมาณให้มี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	5

จากตารางที่ 5 เห็นว่าข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วน
ตำบลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ
บริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และส่งเสริมท้องถิ่นไทยหัวใจธรรมาภิบาล รองลงมา
คือ การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลควรเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น
เน้นการบูรณาการ คน เงิน วัสดุครุภัณฑ์การบริหารจัดการให้เป็นรูปธรรม และการบริหาร
งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลควรอยู่บนพื้นฐานความพอเพียง ประหยัด และความคุ้มค่า
และมีความถี่น้อยที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดลำดับความสำคัญในการบริหาร
งบประมาณให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

5. ความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการเพิ่มศักยภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วน ตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสี จังหวัดลำพูน ภายใต้แนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

จากการหาแนวทางการเพิ่มศักยภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตพื้นที่อำเภอสี จังหวัดลำพูน ภายใต้แนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่ม
ย่อย จำนวน 30 คนโดยสรุปประเด็นได้ดังนี้

5.1 จังหวัดหรืออำเภอควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการ
และชักชวนแนวทางปฏิบัติในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และนำปัญหา อุปสรรคในการ

ปฏิบัติงานที่ผ่านมาขององค์การบริหารส่วนตำบลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และหาแนวทาง การแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

5.2 นำนโยบายรัฐบาล นโยบายจังหวัด นโยบายอำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น จากแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล และทิศทางในการพัฒนาองค์การบริหารส่วน ตำบลจากหมู่บ้าน องค์กร กลุ่มอาชีพ หน่วยงานในพื้นที่เสนอโครงการ แผนงาน นำมาสู่การจัดทำ บประมาณให้ครอบคลุมพื้นที่ ตามภารกิจอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.3 องค์การบริหารส่วนตำบลมีปฏิทินการปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณที่ชัดเจน หรือมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณอย่าง เคร่งครัด เพื่อลดการถูกร้องเรียน และตรวจสอบจากหน่วยงานภายในและภายนอกพื้นที่ เช่น กลุ่มงานการเงิน บัญชี และการตรวจสอบ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด กอง ตรวจสอบระบบการเงิน บัญชีท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) ประจำจังหวัดและภาค สำนักงานการตรวจเงิน แผ่นดิน (สตง.) ประจำจังหวัดและภาค และหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ

5.4 ให้อำเภอ หรือจังหวัด หรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการเลือกตั้งใหม่ และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับแนวทาง ระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ

5.5 องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการ และแนวทางปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

5.6 องค์การบริหารส่วนตำบลนำเทคโนโลยีโปรแกรมคอมพิวเตอร์การบันทึกบัญชีด้วยระบบ บัญชี คอมพิวเตอร์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Electronic Local Administrative Accounting System: E-LAAS) ใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล การบริหารงบประมาณของ องค์การบริหารส่วนตำบล และระบบสารสนเทศการบริหารจัดการเพื่อการวางแผนและประเมินผลการใช้ ใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-Plan)

5.7 องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมให้ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงาน ส่วนตำบล และพนักงานจ้าง ในสังกัดให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบแนวทางการ ปฏิบัติในการบริหารงบประมาณ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำงบประมาณ การเงิน การบัญชี การบริหารการเงินและบัญชี การจัดหาพัสดุ การบริหารพัสดุ และอื่นๆ ตามที่หน่วยงานต้น สังกัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

5.8 องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดอบรมและส่งเสริมให้ความรู้แก่ประชาคมหมู่บ้านหรือตัวแทนประชาคมที่ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดหาพัสดุ เช่น คณะกรรมการตรวจรับการจ้างและคณะกรรมการชุดอื่น

5.9 องค์การบริหารส่วนตำบลควรจะมีการส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดมีการแลกเปลี่ยนรู้การปฏิบัติงานในหน่วยงาน เพื่อให้สามารถทำงานแทนกันได้ เช่น กรณี พนักงานส่วนตำบลไปเข้ารับการฝึกอบรม การเข้าร่วมประชุม การลาต่างๆ และอื่นๆ

5.10 องค์การบริหารส่วนตำบลรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้วนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

5.11 องค์การบริหารส่วนตำบลควรนำเสนอผลงานโครงการ กิจกรรมเด่นขององค์การบริหารส่วนตำบลให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น

5.12 องค์การบริหารส่วนตำบลนำหลักเกณฑ์การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือนำหลักธรรมาภิบาล มาปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารงานงบประมาณให้สอดคล้องกับพื้นที่

5.13 องค์การบริหารส่วนตำบลควรนำผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment: LPA): (สธ. – อปท.) จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารบุคคลและกิจการสภา ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง และด้านการบริการสาธารณะ มาปรับปรุงให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลมากขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน ด้านศักยภาพการบริหารงบประมาณโดยใช้แนวคิดการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย หลักความประหยัด หลักความมีประสิทธิภาพ หลักความเสมอภาค หลักความคาดการณ์ไกล และหลักประชาธิปไตย ด้านผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณโดยใช้แนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วย ผลผลิตและผลลัพธ์ และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน

1. การบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน

1.1 หลักความประหยัด ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพการบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน ด้านความประหยัด อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายคำนึงถึงความเป็นของพื้นที่ และความต้องการ/การแก้ไขปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ โดยการบริหารงบประมาณแบบเน้นผลงานที่เป็นรูปธรรม เกิดประโยชน์สูงสุดกับพื้นที่ และตอบสนองกับความต้องการของประชาชน และแก้ไขปัญหาที่แท้จริงของพื้นที่

1.2 หลักความมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพการบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน หลักความมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีที่เกิดจากความต้องการ/การแก้ไขปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ ครอบคลุมภารกิจ และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ และการใช้จ่ายงบประมาณตามภารกิจและอำนาจหน้าที่

1.3 หลักความเสมอภาค ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพการบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน หลักความเสมอภาค อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอของบประมาณในรูปกิจกรรม/โครงการ และจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม/โครงการที่นำไปสู่ การบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีซึ่งผ่านเวทีประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของแต่ละหมู่บ้าน มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน

1.4 หลักความคาดการณ์ไกล ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพการบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน หลักความคาดการณ์ไกล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำแผนพัฒนาสามปี ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่แล้วนำมาสู่การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เช่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ องค์กรต่างๆ ในพื้นที่ ซึ่งถือเป็นแผนการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จะพัฒนาพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน

1.5 หลักประชาธิปไตย ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพการบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน หลักประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการบริหารงบประมาณ การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การตรวจสอบการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล การแสดงฐานะการเงิน การคลัง รวมถึงรายงานการเงิน การคลังประจำปีด้วยความโปร่งใส

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ศักยภาพการบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการดำเนินงานสอดคล้องกับแผนพัฒนาสามปีที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้กิจกรรม/โครงการที่ผ่านกระบวนการการรับฟัง สภาพปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน และเวทีประชาคมระดับตำบล เพื่อแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งแผนงานหรือโครงการที่ได้มีความหลากหลาย มีปริมาณมาก เมื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญ ความจำเป็นเร่งด่วนทำให้ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายในชุมชน ประกอบกับภารกิจ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความหลากหลาย และงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมีอยู่อย่างจำกัด เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ จากการเสนอแผนงาน/โครงการกับงบประมาณแล้วไม่เพียงพอ หลังจากการประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีแล้วองค์การบริหารส่วนตำบลนำแผนงาน/กิจกรรม/โครงการมาสู่การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเปรียบได้ว่าแผนพัฒนาสามปีเป็น “แผนงาน” มาจากการทำประชาคมของประชาชนและองค์การบริหารส่วนตำบลที่ต้องจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็น “แผนเงิน” อย่างสอดคล้องกัน มีการติดตามและประเมินการบริหารงบประมาณผ่านระบบ เทคโนโลยีโปรแกรมคอมพิวเตอร์การบันทึกบัญชีด้วยระบบบัญชี คอมพิวเตอร์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Electronic Local Administrative Accounting System : E-LAAS) ใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และระบบสารสนเทศการบริหารจัดการเพื่อการวางแผนและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-Plan) และมีหน่วยงานภาครัฐที่เข้ามาติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เช่น กลุ่มงานการเงิน บัญชี และการตรวจสอบ, กลุ่มงานกฎหมาย ตรวจสอบ และเรื่องร้องทุกข์, ท้องถิ่นอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน จังหวัด (สตง.), สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและการปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) และหน่วยงานอื่นๆ

เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่พบทวนมาอีกเรื่องหนึ่งพบว่า ไม่มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ พระมหาชินวัฒน์ ธมฺมธมฺม (หาญกุล) (2557, หน้า 116 - 118) เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราณ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้บริหารต้องนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลไปในทิศทางเดียวกัน โดยยึดหลักความถูกต้องตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่ชอบธรรม ควรสร้างทัศนคติทางด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรส่งเสริมให้บุคลากรเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดแก่บุคลากรภายในองค์กรเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนา การบริหารงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลโดยเฉพาะบุคลากรฝ่ายบริหารต้องเป็นผู้นำที่มีความรอบรู้และมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดหลักความถูกต้องเป็นที่ตั้งเป็นธรรมกับประชาชนทุกชุมชนและมีความเสมอภาคต่อโครงการพัฒนา ด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ และมีส่วนร่วมทุกมิติครอบคลุมขอบเขตชัดเจนต่อการบริหารงานของเทศบาลทั้งระบบตามหลักธรรมาภิบาล จนนำองค์การไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดแบบยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้้องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอลี้ จังหวัดลำพูนมีการบริหารงบประมาณตามหลักการบริหารควรนำหลักธรรมาภิบาล หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พร้อมกับปฏิบัติการตามระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากขึ้น

2. การบริหารงบประมาณมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

2.1 ด้านผลผลิต ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงบประมาณมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ด้านผลผลิตอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงบประมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ซึ่งมาจากการจัดทำแผนพัฒนาสามปีโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและได้มีตัวแทนประชาคมหมู่บ้านเข้ามาเป็นคณะกรรมการต่างๆ ทำให้การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามพันธกิจที่กำหนดไว้ตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยเน้นให้เกิดความคุ้มค่าของการบริหารงบประมาณ

2.2 ด้านผลลัพธ์ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงบประมาณมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ด้านผลลัพธ์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลต้องการให้การบริหารงบประมาณไม่เกิดข้อผิดพลาดและไม่มีการร้องเรียน ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดท่างบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการตรวจสอบงบประมาณเพิ่มขึ้น พร้อมมีความเชื่อมั่นในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วน

ตำบล และประชาชนเกิดความพึงพอใจต่อการบริหารงบประมาณเพื่อการบริการสาธารณะในด้านต่างๆ ตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า การบริหารงบประมาณมุ่งผลสัมฤทธิ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงบประมาณโดยเน้นกระจายแผนงาน/โครงการ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกชุมชนเพื่อตอบสนองฐานเสียงในระดับพื้นที่มากกว่าเน้นแผนงาน/โครงการที่เป็นแก้ไขปัญหา หรือความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ ซึ่งเน้นด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่ ส่วนกิจกรรม/แผนงาน/โครงการเพิ่มศักยภาพของประชาชน และบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีน้อย ส่วนการดำเนินงานผ่านมาไม่ตอบสนองหรือเพิ่มศักยภาพได้เท่าที่ควรหรือขาดความเชื่อมโยงของภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจกระบวนการจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการตรวจสอบงบประมาณเท่าที่ควร และขาดการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างยั่งยืน เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครั้งนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Clarke, Vicki Clinell Burge (2001) เรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการกระจายอำนาจการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศกานา เสนอว่า ในประเทศที่ด้อยพัฒนาการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยได้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น โดยประชาชน มีส่วนร่วมมากขึ้น ทำให้เกิดกลยุทธ์การพัฒนาอย่างจริงจัง มีการปรับตัวในการปฏิบัติต่างๆ ของท้องถิ่นโดยใช้หลักธรรมาภิบาลให้เหมาะสมกับท้องถิ่นจนถือเป็นกุญแจสำคัญการใช้หลักธรรมาภิบาล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Philip Kimmet. (2005) เรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในระบอบการเมืองการปกครองในอาเซียน 4 ประเทศ เสนอว่า ในประเทศที่นำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในเชิงของกลยุทธ์ทางการเมืองมากกว่าการนำเนื้อหาสาระไปประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบาย โดยการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4 ประเทศนี้ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย พบว่าหลักธรรมาภิบาลได้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางและเป็นประเด็นสำคัญในการปฏิรูป รูปแบบการปกครอง และได้เกิดการเรียนรู้ในการนำหลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาการเมืองการปกครอง โดยเน้นการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้พัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานะที่มีความไม่แน่นอน และเศรษฐกิจ คับขัน เพื่อเป็นรูปแบบและเป็นหนทางในการบริหารประเทศใหม่ๆ เนื่องจากหลักธรรมาภิบาลช่วยสนับสนุนการเมือง การปกครอง ซึ่งแนวคิดของ หลักธรรมาภิบาลของตะวันตก ซึ่งก่อให้เกิดรูปแบบการบริหารใหม่ๆ และเกิดการพัฒนาทางประชาธิปไตย ซึ่งนั่นก็คือหนึ่งในจุดประสงค์สำคัญของหลักธรรมาภิบาลนั่นเอง ดังนั้น เพื่อให้้องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสี จังหวัดลำพูนมีผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงบประมาณ ควรกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ พันธกิจ ตัวชี้วัดตามอำนาจหน้าที่และภารกิจขององค์การบริหารจัดตำบล พร้อมการติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วม นำข้อเสนอแนะจากหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอกมาปรับใช้ในการบริหาร

งบประมาณเพื่อลดข้อผิดพลาด และเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการโดยเคร่งครัด พร้อมทั้งมีการสำรวจความพึงพอใจต่อการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน

3. แนวทางการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน

3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การจัดทำงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบลควรนำแผนชุมชนมาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจัดทำเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ครอบคลุมตามภารกิจ และอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล,การจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนและชุมชนโดยเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนและพื้นที่,การบริหารงบประมาณควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงบประมาณเพิ่มขึ้น โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม โปร่งใส ตรวจสอบได้ เกิดประโยชน์และเกิดความคุ้มค่าต่อประชาชนและพื้นที่

3.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีงบประมาณน้อยหรืออย่างจำกัดมีการบริหารงบประมาณที่มีความรวดเร็วในการพัฒนาพื้นที่ ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดความคุ้มค่ามากขึ้น หรือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล,กฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณควรเอื้อต่อการปฏิบัติงานหรือสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่แท้จริงขององค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากการปฏิบัติในพื้นที่ได้ถูกหักทวงจากหน่วยงานตรวจสอบในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค หรืออื่นๆ เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด ฯลฯ ,ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมมีการประชาสัมพันธ์และการประสานงานให้ประชาชนโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม

3.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และส่งเสริมให้ท้องถิ่นไทยหัวใจธรรมาภิบาล,เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมมากขึ้น มีการบูรณาการในการบริหาร คน เงิน วัสดุครุภัณฑ์ ให้เป็นรูปธรรม โดยไม่มีความเหลื่อมล้ำ คำนึงถึงความสำคัญ ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับเป็นสำคัญ,มีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลในการใช้จ่ายงบประมาณผ่านการบริหารงบประมาณผ่านระบบ เทคโนโลยีโปรแกรมคอมพิวเตอร์การบันทึกบัญชีด้วยระบบบัญชี คอมพิวเตอร์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Electronic Local Administrative Accounting System: E-LAAS) ใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และระบบสารสนเทศ

การบริหารจัดการเพื่อการวางแผนและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (e-Plan) อย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม

3.4 ผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสี จังหวัดลำพูน จากการสนทนากลุ่ม ได้แก่ การเพิ่มศักยภาพองค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้บุคลากรภายในและภายนอกองค์การบริหารส่วนมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการ และซักซ้อมแนวทางปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ, การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ องค์การบริหารส่วนตำบลควรนำนโยบายทุกระดับมาเป็นทิศทางแนวทาง การจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ครอบคลุมภารกิจและอำนาจหน้าที่ การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ระบบ E-LAAS, e-Plan และระบบสารสนเทศอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล การนำข้อเสนอแนะ หรือข้อเสนอแนะของหน่วยงานตรวจสอบทางการเงิน บัญชี การคลัง จากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติ และนำผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment: LPA): (สธ. – อปท.) จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารบุคคลและกิจการสภา ด้านการบริหารงานการเงิน และการคลัง และด้านการบริการสาธารณะ มาปรับปรุงให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องจากใน ปัจจุบันประชาชนได้ให้ความสนใจและเข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมใน กระบวนการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลตั้งแต่เริ่มต้นและสิ้นสุดการบริหาร งบประมาณรายจ่ายประจำปี องค์การบริหารส่วนตำบลควรเพิ่มช่องทางให้ความรู้ และช่องทางการ ติดต่อประสานงานแก่ประชาชนในพื้นที่ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อให้บริการสาธารณะที่ได้ มาตรฐานและมีคุณภาพ เกิดความพึงพอใจในการได้รับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบล และ เพื่อให้การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นกระบวนการบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่ โดยมุ่งเน้น ผลผลิต และผลลัพธ์ของงานเป็นสำคัญ ซึ่งมีการวัดผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมในรูปแบบ ตัวชี้วัด (Key Performance Indicator : KPI) เป็นรูปธรรม และมีการกำหนดผลผลิต และผลลัพธ์ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมลพร ชีวะโรจน์ (2555 หน้า 93-96) เรื่อง การบริหารงบประมาณ รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลสี่ลูก อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การ บริหารงบประมาณรายจ่ายด้านการจัดทำงบประมาณ ควรชี้แจงนโยบายรายละเอียดก่อนการจัดทำ งบประมาณรายจ่ายให้ประชาชนทราบ และให้ความสำคัญในการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการเสนอปัญหาความต้องการหรือแผนงาน/โครงการ โดยการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วม รับผิดชอบ การอนุมัติงบประมาณ ควรส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้ บทบาทหน้าที่ของตนเองและส่งเสริมกาฝึกอบรมด้านงบประมาณและการบริหารงบประมาณควร

ส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำและใช้จ่ายงบประมาณตระหนักถึงความมีวินัยด้านการเงินการคลังและการตรวจสอบ ควรสร้างระบบการตรวจสอบและถ่วงดุลจากทุกภาคส่วนโดยประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบและประเมินผลแผนงานในการใช้จ่ายงบประมาณให้มากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสี จังหวัดลำพูน มีทิศทางแนวทางการบริหารงบประมาณที่ถูกต้องและสนองความต้องการของประชาชน ควรนำนโยบายทุกระดับมาเป็นแนวทางการจัดทำงานงบประมาณ การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ครอบคลุมภารกิจและอำนาจหน้าที่ โดยปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด การเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีบทบาทมากขึ้นโดยให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และนำข้อเสนอแนะของหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอกมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ซึ่งระดับพื้นที่มีสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดและสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอเป็นหน่วยงานที่หนุนเสริมกระบวนการทำงาน ให้การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลมีผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้น

จากผลการวิจัย เรื่อง ผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอสี จังหวัดลำพูน จำนวน 3 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงแก้ว องค์การบริหารส่วนแม่ลาน และองค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย ด้านศักยภาพการบริหารงบประมาณ และ ด้านผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณโดยใช้แนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ และข้อเสนอแนะผลการวิจัยทั้ง 3 ตำบล มีความเหมือนกัน ซึ่งระดับความเห็นในภาพรวมตำบลทั้ง 3 แห่ง อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแผนงาน ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแผนเงิน และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงบประมาณ ซึ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ พร้อมทั้งมีองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลในพื้นที่ได้มีการปรึกษาหารือประสานงานร่วมกัน และมีการหนุนเสริมในการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ซึ่งมีเป้าหมายในการให้บริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความพึงพอใจ ซึ่งเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อเสนอแนะ

1. เชิงนโยบาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรนำนโยบายทุกระดับมาเป็นทิศทาง และแนวทางการจัดทำงานงบประมาณ การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ครอบคลุมภารกิจและอำนาจหน้าที่

2. เชิงปฏิบัติ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยเคร่งครัด พร้อมนำข้อเสนอแนะของหน่วยงานตรวจสอบภายในและภายนอกมาประกอบในการปฏิบัติงาน ควรเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ เข้ามามีบทบาทมากขึ้นโดยให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

3. เชิงวิชาการ

3.1 ควรมีการศึกษาวิจัยผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณในระดับจังหวัดลำพูน

3.2 ควรมีการศึกษาวิจัยด้านผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในระดับจังหวัดลำพูน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ศึกษา

เอกสารอ้างอิง

นิติติล สิงห์เวียง.(2556). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ต่อการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของบุคลากรเทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก.พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

พระมหาชินวัฒน์ ธมฺมธมฺม (หาญกุล).(2558). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราณ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

พิมลพร ชิวะโรจน์. (2555). การบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลสี่สุข อำเภอแก่งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ราชกิจจานุเบกษา.(2550). เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก วันที่ 6 เมษายน 2560 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2534). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 8 พ.ศ. 2553.

Clark. Vicki Clinel Burge.(2001). In search of good governance: Decentralization and democracy in Ghana. Ph.D. Dissertation. Northern Illinois University,

Kimmet Philip.(2005). The Politics of Good Governance in the Asean 4. Master Degree,Griffith University,

Yamane, Taro.(1973). Statistics: An Introductory Analysis. Third edition. Newyork: Harper and Row Publication.